

Eesti majanduse konkurentsivõime tõstmisest ja tööstuse elavdamisest

Erkki Keldo, majandus- ja tööstusminister
02.10.2024

Eesti majanduse väljakutsed

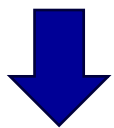
- ❖ SKP reaalkasv negatiivne 9 kvartalit järjest
- ❖ Eksporditurgude langev majandus
- ❖ Jätkuv julgeolekukriis
- ❖ Rohepöörde / kestlikkuse eesmärgid
- ❖ Talentide / kvalifitseeritud tööjõu süvenev puudus
- ❖ Kapitali puudus eri faasides
- ❖ Investeerimis- ja õiguskindluse puudus

Eesmärk

- ❖ **Eesti 2035** on seadnud sihiks tugeva, uuendusliku ja vastutustundliku majanduskeskkonna loomise
  - Sihi elluviimine eeldab süsteemset lähenemist Eesti konkurentsieelistele
  - Saab toimuda vaid kõigi ministeeriumite koostöös
- ❖ Prognooside kohaselt on majandus taastumas, kuid see toimub aeglaselt
- ❖ Oodatakse samme majanduskeskkonna ja konkurentsivõime parandamiseks
- ❖ Majanduse konkurentsivõime plaan
- ❖ **Elluviimine** toimub iga-aastase tegevuskava kaudu 2025. ➡ tegevuskava koostamine koos ministeeriumite ja ettevõtjatega on alanud

**Konkurentsivõime
tegevuskava**

7 põhimõtet

tõstmise

01

Õiguskindlus ja bürokraatia vähendamine

02

Tööjõu ja hariduspoliitika

03

Eksport ja äridiplomaatia

04

Investeeringud ja riskijulgus

05

Tootlikkuse suurendamine

06

Ressursid ja taristu

07

Vastustundlik majandus

Investeeringud ja riskijulgus (I)

Kuidas hoida Eestit atraktiivse investeeringukeskkonnana ja suurendada investeeringute mahtu? Näited 2025. a tegevustest:

❖ Loomes ja käivitame suuremahuliste investeeringute toetusmeetme

- 160 miljonit eurot perioodile 2025–2028
- Suunatud nii riigisisestele suurinvesteeringutele kui välisinvesteeringutele

❖ Investeeringute teostamiseks vajalike planeeringute ja lubade kiirem menetlus (nn rohekoridor)

❖ Kaitsetööstuspargi rajamine

- 2024 algatati riigi eriplaneering ja keskkonnamõju strateegiline hindamine
- 2025 planeeringu kehtestamine
- Projekteerimine ja baastaristu ehitus 2026-2027

Investeeringud ja riskijulgus (II)

- ❖ Kaasaegse taristuga **tööstuspargid** (tööstusalade eelkaardistus)
- ❖ Analüüs ja ettepanekud ettevõtetele **kapitali kättesaadavuse** suurendamise kohta
  - Sh Bpifrance'i tehtav analüüs – nn Prantsusmaa EIS
  - EISI võimekus käendada ettevõtete laenusid kuni 1 miljard
- ❖ **KOV ambitsiooni suurendamine** ettevõtluse arendamiseks
  - Pilootprojekt piirkondlike ettevõtluskeskkonna arengulepete koostamiseks Kesk- ja Lõuna-Eestis
- ❖ ÕÜF ja investeeringud **Ida-Virumaale** ellu viimine
  - Suurinvesteeringute meetme eelarve 143,9 mln eurot, millele lisandub 25 mln. Taotlusi oli 191 mln euro eest
  - VKE investeeringute meetme eelarve 15 mln eurot, taotlusi tuli 23,4 mln euro eest

Tootlikkuse suurendamine (digi, innovatsioon, teadus- ja arendustegevus, I)

- ❖ **Rakendusuringute keskuse käivitamine**
- ❖ Rakendusuringute programm
- ❖ **Kaitsetööstuse fondi käivitamine** (sh suurendame fondi mahtu 50 miljonilt eurolt 100 miljonile)
- ❖ Käivitame **TA-töötaja finantsstiimuli** pilootprojekti muutmaks teadus- ja arendustöötajate kulud ettevõtetele soodsamaks
- ❖ Loomme **eksperimenteerimise raamistiku** toetamaks innovaatiliste toodete ja teenuste turuletulekut
- ❖ Suurendame **innovatsioonihangete osakaalu 2%ni** kõikidest riigihangetest

Ekspord ja äridiplomaatia (I)

Kuidas võimestada ettevõtjate jõudmist välisurule ja suurendada ekspordipotentsiaali?
Näited 2025. a tegevustest:

- ❖ **Ukraina toetamisel** hangime maksimaalselt Eesti kaitsetööstuse toodangut
  - Abi Ukrainale 100 miljonit aastas, 4a peale kokku 400 miljonit
- ❖ Käivitame **Estonian Marine Greentech and Retrofit HUBi** kontseptsiooni tööstuse ekspordi suurendamiseks
  - Otsus suunata lähiaastatel 25 miljonit eurot laevade ümberehituseks Eestis
- ❖ Koostame riigile uue **ekspordistrateegia** 2035

Ekspord ja äridiplomaatia (II)

❖ **Ekspordilaenu** mahu suurendamine

- Mahtu suurendati 50 mln võrra, kuid see suureneb veel

❖ **Loome ekspordiportaali**

- Ekspordi toetavate teenuste ja tegevuste haldamiseks loodav infosüsteem
- Loome nn ühe-akna-vaate

❖ **Loome uue ekspordi toetusmeetme erialaliitudele**

❖ **Töötame välja Eesti tööstuse loo**

Ressursid ja taristu

Kuidas tagada ressursside parem planeerimine ja nende konkurentsivõimeline hind?

Näited 2025. a tegevustest:

- ❖ Energia lõpphind (sh regulaatortasud)
- ❖ Otseliini pikendamine
- ❖ Taastuenergia vähempakkumised
- ❖ Ammendatud mäetööstusmaadel ja turbatootmisaladel taastuenergia tootmine
- ❖ Investeeringud taristusse (*Rail Baltic 391 mEUR kuni aastani 2028, järgmise 4 aasta teehoiuks kavandatud vahendite maht kokku 713,5 mln eurot*)
- ❖ Korteralamute renoveerimise toetusmeede kogumahus 185 mln eurot
- ❖ Hoiame eriotstarbelise diislikütuse aktsiisi EL lubatud miinimumil
- ❖ Jäätmereform ressursside paremaks väärimdamiseks ja uute ärimudelite tekkeks

Haridus – ja tööjõupoliitika

Kuidas tagada, et oskused ning täiend- ja ümberõpe vastaksid tööturu vajadustele? Näited 2025. a tegevustest:

- ❖ **Kvalifitseeritud välistööjõu** kättesaadavuse parandamine
- ❖ Töölepinguseaduse muudatused, loomaks tööandjale ja töötajale võimalused sõlmida **paindliku tööaja** kokkuleppeid
- ❖ Riiklike **kutseõppe õppekavade** ja **kohtade** kooskõlla viimine OSKA raportite soovitustega
- ❖ Loomingutingimused **mikrovalifikatsiooni** ning **mikrokraadide** õppekavadeks

Õiguskindlus ja bürokraatia vähendamine

Mida saame teha selleks, et vähendada liigset halduskoormust ja aruandlust?
Näited 2025. a tegevustest:

- ❖ Maksuotsused pikemaks ajaks ette teada
- ❖ Avaliku sektori kulude kokkuhoid ca 1,4 miljardit nelja aasta peale
- ❖ Vähendame ettevõtjatele **andmepõhist aruandlust**
  - 70 aruandes 3000 andmevälja standardiseerimine 81-le
- ❖ **Ettevõtja digivärv** (ehk ettevõtja vaade eesti.ee keskkonnas)
  - 2025 a lõpuks saab eesti.ee keskkonnas kasutada töötajatega seotud toimingute, toetavate tegevuste, tegevuslubade ja majandustegevusteadete, ekspordi, ettevõtte alustamisega seotud teenuste koondvaateid
- ❖ Bürokratia vähendamiseks **merendusreformi** läbiviimine

Vastutustundlik majandus

Kuidas oma tegevuses lähtuda kestliku majandamise põhimõtetest? Samas arvestades ettevõtluskeskkonna eripärasid, konkurentsivõimet ja rahvusvahelist ärikeskkonda. Võimalikud näited 2025. a tegevustest:

❖ **ESG raporteerimise** lihtsustamine

- Kestlikkuse enesehindamise tööriist (ESG Tool) + aruandluse standardiseerimine

❖ **Kliimakindla majanduse** seadus

❖ **Investeeringutoetus KHG heite** vähendamiseks *(9 miljonit eurot)*

❖ Tehnoloogia kasutuselevõtu **teekaartide** koostamine

- Tehnoloogiate kasutuselevõtu praktiliste küsimuste lahendamine koostöös ettevõtjatega

Aitäh!